వేటపిల్లి

సి. రామచంద్రరావు

రెట్టింపు బరువు వేసుకని, లారీ మూలుగుతూ కొండ ఎక్కి, ఎస్టేట్ పెద్ద బజార్లో ఆగింది. పేరుకి పెద్ద బజారుగాని, ప్రోస్పెక్ట్ టీ ఎస్టేటు పెద్ద బజార్లో నాలుగే నాలుగు దుకాణాలు. రెండు కిరణా దుకాణాలు, ఒక కాఫీ క్లబ్బు, నాలుగో దుకాణంలో ఒక భాగం మంగలి షాపు, రెండో భాగం జోళ్ళ షాపు. దుకాణాల్లో మనుషులు గుమ్మంలోనుంచి బయటికి తొంగి చూసి "సామాన్లు వచ్చాయ్" అన్నారు. డ్రైవరు దిగి లారీ ఇంజను చల్లారడానికి బోనెట్ తెరిచి పెట్టేడు. రెండో పక్క గోపాల చెట్టియార్ కులాసాగా నవ్వుతూ

కిందికిదూకాడు. అప్పటికప్పుడే రోడ్డు ప్రక్కల కబుర్లు చెప్పుకుంటున్న పనిలేని కుర్రాళ్ళు అయిదారుగురు లారీ చుట్టూ మూగారు.

"ఏరా శనిగ్రహాల్లారా, అప్పుడే నే నొచ్చినట్లు పసికట్టేశారా ?" అని గట్టిగా నవ్వాడు గోపాల చెట్టియార్. లాల్చీ జేబులోనుంచి ఒక కట్టబీడీలు పైకితీసి తలో నాలుగూ పంచిపెట్టాడు.

"అగ్గిపెట్టెకూడా ఇప్పించండి" అను వుగా అడిగాడు ఒక కుర్రాడు.

"ఓరి కుక్కా, బీడీ ఇచ్చింది కాకుండా అగ్గిపెట్టెకూడా తెమ్మంటావా ? తీసుకో, ఫో !"

అగ్గిపెట్టెతీసి కుర్రాడిచేతిలో పెట్టాడు. చెట్టియార్ తిట్లలో ఆగ్రహం కాని, అసహ్యంకాని లేదు. అతను వాళ్ళని పలకరించే తీరే అంత.

"మా సోమరిపోతు వెధవల్ని చూడండి" లారీలో ఎత్తుగా వేసిన సామానులమీద నిశ్చింతగా నిద్రపోతున్న ఇద్దరి మనుషుల్ని చూపిస్తూ అన్నాడు చెట్టియార్. "ఒరే కడలేశా, వాళ్ళని కొంచెం లేపరా బాబూ! మిమ్మల్ని చూసి బుద్ధయినా తెచ్చుకోమంటాను."

కొందరు కుర్రాళ్ళు వర్షంపడితే సామాన్లు తడవకుండా కప్పిన టార్పాలిన్ తాళ్ళని విప్పడం మొదలుపెట్టారు. ఒక ళ్ళిద్దరూ "ఇరులప్పా, కరుప్పయ్యా" అని నిద్రపోతున్న వాళ్ళని లేపడానికి ప్రయత్నించారు. గోపాలచెట్టియార్ రేగిన బట్టతలని చేత్తో సరిచేసుకుని, తెల్లటి లాల్చీమీద జరీ కండువాని తడిమి చూసు కుని, సిల్కు అడ్డపంచె జారిపోకుండా ఇంకొకసారి బిగదీసి పట్టుకుని మంద హాసం చేస్తూ వేలుపిళ్ళై దుకాణానికి దారి తీశాడు.

"నమస్కారం షావుకారుగారూ !"

రోడ్డు కవతలి వైపునవున్న టీ 'క్లబ్బు'లో నుంచి మునుసామి గౌండర్ చేతులు జోడించాడు.

"ఏం గిరాకీ, గౌండర్, అంతచేటు అరుస్తున్నావ్, టీ నీళ్ళు పోస్తావా ?"

తమలపాకులు నమిలి నమిలి పార గట్టిన పళ్లు ఎర్రటి పెదాల్లోనుంచి చూపిస్తూ వేళాకోళం చేశాడు చెట్టియార్. ఏదో విశేషం వుండాలనుకుని రోడ్డు కిటు పక్కగా వెళ్లాడు.

"ఏమయ్యోవ్, పెద్దమనిషీ, ఈసారి కూడా బాకీ వాయిదా పెడదామని ఎత్తు వేస్తున్నావేమో, కుదరదు" చెట్టియార్‌కి హాస్యధోరణిలో మాట్లాడడం అంటే యిష్టం. నిజానికి అతను బాకీగురించి ఆలోచించడమే లేదు. చెట్టియార్ ప్రతి శుక్రవారం అపరాలూ, కాయగూరలూ, చిల్లరసామానూ లారీలో తీసుకువచ్చి, ఏళుమలై కొండల ఎస్టేట్ల బజార్లలో చిల్లర షావుకార్లకి అమ్ముతూ వుంటాడు. సరుకులకి వారం వారం ధర వసూలు చెయ్యడం పద్ధతిలేదు. అడపా తడపా

ఎప్పుడు వీలుగావుంటే అప్పుడు పుచ్చుకోవడమే. బాకీల్లో కొంతభాగం రాకపోయినా నష్టం లేకుండా ధరలు నిర్ణయించుకు అమ్ముతుంటాడు.

"ఎంతమాట సెలవిచ్చారూ, ఈ వారం ఇచ్చేస్తానని చెప్పిం తరువాత మాట తప్పడానికి వీలవుతుందా" అన్నాడు గౌండర్.

"ఇదెప్పటినుంచీ మొదలుపెట్టేవ్ గౌండరయ్యా? అయితే నువ్వు ఆడితప్పవన్నమాట" గౌండర్ వీపు చరిచాడు చెట్టియార్. అతని వేళ్ళ ఉంగరాల దొంతర్లు గౌండర్ ఎముకలకి గుచ్చుకున్నాయి. వీపు తడుముకుంటూ గౌండర్ అన్నాడు.

"కొంచెం టీ తాగిపోతారేమోనని పిలిచాను."

ఈసారి చెట్టియార్‌కి నిజంగా ఆశ్చర్యం వేసింది. ఈ పిసినారి గౌండర్ టీ తాగమని అడగడమేమిటి, బాకీ అడిగీ అడక్కుండానే చెల్లించేస్తా ననడమేమిటి! తమాషాకి టీ నీళ్లు పోస్తావా అన్నాడు కాని నిజంగా తను గౌండర్ దుకాణంలో తాగుదామనికాదు. భోజన పానాలు తనెప్పుడూ వేలుపిళ్ళై ఇంట్లోనే చేస్తాడని గౌండర్‌కి తెలుసుకదా.

"అబ్బే, ఎందుకూ శ్రమ నా కోసం వేలుపిళ్ళై చేసి వుంచుతాడుగా" అన్నాడు చెట్టియార్.

శ్రమేమిటి, తమలాంటివారికి ఆతిథ్యం ఇవ్వడం కుదరాలేకాని, తమ దయవుంటే ఇకనుంచి సౌకర్యాలన్నీ నేనే చూస్తాను" కొంచెంసేపు ఆగి గౌండర్ మళ్ళీ అన్నాడు.

"సెందామరై చచ్చిపోయిందిగా!"

"ఆఁ!" తన చెవులు తనే నమ్మలేక పోయాడు చెట్టియార్.

"మొన్న శుక్రవారం నే వచ్చినప్పుడు బాగానే వుంది. ఇంతలోకే ఇంత అన్యాయమా?"

"తమరు వెళ్ళిపోయిన మర్నాడు హఠాత్తుగా పోయింది."

"నే వెళ్తా" లేచాడు చెట్టియార్.

"వేలుపిళ్ళై యింట్లోలేడు" అన్నాడు గౌండర్.

"ఎక్కడున్నాడు?"

"పోయిన అయిదురోజులుగా ఆ వినాయకుడి గుడిదగ్గిర ఏడుస్తూ పడివున్నాడు. పాపం, సెందామరై చచ్చిపోవడం పెద్దదెబ్బ."

గౌండర్ కులాసాకి ఇప్పుడు చెట్టియార్‌కి అర్థమైంది. ఆ బజార్లో వేలుపిళ్ళైకీ, గౌండర్‌కీ, ఇద్దరికీ కిరణా దుకాణం వుంది. గౌండర్ టీ 'క్లబ్బు' కూడా నడుపుతున్నాడు. అయినా అమ్మకంలో వేలుపిళ్ళైదే పైచెయ్యి. వేలుపిళ్ళై నమ్మకస్థుడనీ, న్యాయస్థుడనీ, మాటమర్యాద కలవాడనీ పేరు. గత మూడు సంవత్సరాలుగా చెట్టియార్ కలిశాక వ్యాపారం బాగా వృద్ధికూడా

అయింది. అతని పచ్చదనం గౌండర్‌కి ఎప్పుడూ కన్నెర్రగా వుంటూనే వచ్చింది. ఇప్పుడు సెందామరై వేలుపిళ్ళై ఏడుస్తుంటే పోటీ లేకుండా వ్యాపారం వృద్ధి చేసుకోడానికి కలలు కంటున్నట్లున్నాడు గౌండర్.

చెట్టియార్ వేలుపిళ్ళై దుకాణంలో అడుగు పెట్టేసరికి పని కుర్రాళ్ళూ, నలుగు రైదుగురు ఎస్టేటు కూలీలూ కలిసి పచ్చీసు ఆడుకుంటున్నారు. చెట్టియార్‌ని చూసి లేచి నుంచున్నారు.

"దుకాణం తెరవనైనా లేదే!" అడిగాడు చెట్టియార్.

"యజమాని తెర వొద్దన్నారు" అన్నాడు పనికుర్రాడు.

చెట్టియార్ వేలుపిళ్ళై ఇంట్లోకి వెళ్ళి లోపలి ద్వారంలోనుంచి కొట్టులో ప్రవేశించాడు. కాబేజ్, కాలీఫ్లవర్, పీస్, బంగాళాదుంపలూ, ములక్కాడలూ, తను పోయిన వారం ఇచ్చిన కాయగూరలన్నీ ఎండిపోతూ పడివున్నాయి. విప్పిన మూటల్లో పప్పూ, బియ్యం ఎలుకలు చెల్లా చెదరు చేశాయి. చెట్టియార్‌కి వేలుపిళ్ళైని తలుచుకుంటే జాలి వేసింది. పనికుర్రాళ్ళ మీద కోపం వచ్చింది. విసురుగా బయటకి వచ్చి అరిచాడు.

"యజమాని కష్టాల్లోవుండి కొట్టు తెరవొద్దంటే గంగిరెద్దుల్లాగా తల ఊం కొట్టి పచ్చీసు ఆడుకొంటున్నారన్నమాట. ఈ కాయగూరలన్నీ ఎలా ఎండుతూ పనికిరాకుండా పోయాయో చూడండి" ఈ పాటికి చెట్టియార్ రాక పంచాయతీ పెద్దలు కోళంద వేలూ, ఆశీర్వాదం, కొండాయి, ఇంకా ఎస్టేటు కూలీల్లో పెద్దా చిన్నా వేలుపిళ్ళై దుకాణందగ్గిర గుమిగూడారు.

"కుర్రాళ్ళ తప్పులేదు. వేలుపిళ్ళై నసే మీరా కొట్టు తియ్యనని పట్టబట్టి కూచున్నాడు" అన్నాడు కొండాయి.

"ఇంత గంజినీళ్ళయినా పొట్టలో ఓసుకోకుండా గుడికాడ పడిగాపులు కాస్తున్నాడు. సత్తాడో ఏమో!" అన్నాడు కోదండవేల.

"నిజంగానా?" అడిగాడు చెట్టియార్.

"నిజం కాపోతే అబద్దమేటీ? ఎవరేనా కూడా అట్టికెత్తే సేత్తాడు. ఇంత టీ తాగి నెట్టుకొత్తన్నాడు."

"వినాయకుడి గుడి ఎక్కడో చూపించండి" అన్నాడు గోపాలచెట్టియార్.

అందరూ గుడివైపు బయల్దేరారు.

"ఈ గుడివేపే కానేకాదూ. ఏలుపిల్లెని దనలచ్మి వొరించింది" అన్నాడు ఎన్నాసిముత్తు.

"గుడేనేటి, సెందామరై అదుట్టం తేలేదేటి?" అన్నాడు కొండాయ్.

గోపాలచెట్టియార్ వినిఊరుకున్నాడు. మూడు నాలుగేళ్ళగా ఆతను ఆనమలై ఎస్టేట్లలో వ్యాపారం చేస్తున్నాడు. గత మూడేళ్ళల్లోనూ అతనికి వేలుపిళ్ళైతో

మంచి స్నేహం కుదిరింది. తనూ వేలు పిళ్లై మొదటిసారి కలుసుకోడం, వేలుపిళ్లై సెందామరైని తీసుకు రావడం నాలు గయిదు నెలల తేడాలో జరిగాయి. సెందామరైకి పూర్వం వేలుపిళ్ళైకి ఇంకొక పెళ్ళాం వుండేదట. వేలుపిళ్ళై ఎన్నో పార్లు చెప్పిన పాతకథంతా చెట్టియార్ తలలో మెదిలింది.

వేలుపిళ్ళై పది పన్నెండేళ్ళ క్రితం ప్రోస్పెక్టు టీ ఎస్టేటులో కూలీగా పని చేస్తూ వుండేవాడు. ఒకసారి ఎస్టేటు కండక్టరుతో మాటా మాటా వచ్చి "నువ్వెంత, నీ పనెంత" అని పని మానేసి వ్యాపారంలో దిగేడు. వ్యాపారం అంటే వందలమీదా, వేలమీదాకాదు. కొండల కిందవున్న పొల్లాచీ సంతలో లక్ష్మివారాలు అమ్ముడై పోగా మిగిలిన ఉల్లిపాయ, చింతపండు, కాయగూరలూ కొని ప్రోస్పెక్టు ఎస్టేటు కూలీలకి లాభాలకి అమ్మేవాడు. అతనంటే కిట్టని కండక్టరుకి ఇది కంటకంగా వుండేది. అనధికారంగా లైసెన్సు లేకుండా దుకాణం పెట్టినందుకు అధికారులకి అప్ప జెప్పుతానని బెదరించాడు. కాని, ఇప్పుడున్న దుకాణం జాడ కండక్టరుకు చూచాయగా తెలియగానే మాయమై పోయేది. అంగడి చిన్న చేతిసంచీలో ఇరుక్కుపోయేది తిరిగి కండక్టరు వెళ్ళి పోగానే దుకాణం తయారు. ఇలా సాగుతున్నా అతని కిది నచ్చలేదు. అతని మీద అభిమానం వున్న కొందరు కూలీలు ఎస్టేటు మేనేజరు దగ్గిరకి పోయి ఇంకొక చిల్లర దుకాణం కావాలని విన్నపం చేసుకొన్నారు. వేలుపిళ్ళైకి ఆ దుకాణం నడపడానికి అనుమతి ఇమ్మనికూడా కోరుకున్నారు. ఫలితంగా వేలుపిళ్ళై మునుసామి గౌండర్‌కి పోటీగా పెద్ద బజార్లో అంగడి ప్రారంభించాడు.

ఇప్పటి ఉధృతం లేకపోయిందేమో కాని, వేలుపిళ్ళై వ్యాపారం అప్పుడు కూడా లాభసాటిగా లేకపోలేదు. ఏడాది తిరగకుండా అతను పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. తరువాత మూడు నాలుగేళ్ళల్లో భార్యకి మెడనిండా బంగారపు వస్తువులు చేయించాడు. కంచి చీరలు కొన్నాడు. అద్దాలు అతికిన పందిరి పట్టిమంచం కొన్నాడు. రెండుమూడు కుర్చీలు చేయించాడు. వేలుపిళ్ళైకి సిరి అబ్బడంలో తనపేరు చిరస్థాయి చేసుకోవాలని కోరికపుట్టింది. పేరు శాశ్వతంగా నిలిచే దానం ఏదైనా చెయ్యడానికి నిర్ణయం చేసుకుని ఎస్టేటు కూలీలతో సంప్రదించాడు. వినాయకుని గుడి కావాలని అడిగారు కూలీలు. 'సరే' అన్నాడు వేలుపిళ్ళై. ఇలా డబ్బు దుబారా చెయ్యడం వేలుపిళ్ళై భార్య పవనాళ్‌కి నచ్చలేదు. పవనాళ్ ఇష్టం లేందే వేలుపిళ్ళై ఏపనీ చెయ్యడానికి వీల్లేదు. అంగడిమీద వచ్చే ఆదాయం ప్రతి సాయంత్రం పవనాళ్ లెక్కలుకట్టి

తీసుకుని దాచేది. ఇంటిపెత్తనం అంతా ఆవిడదే. అసలు ఆవిడ వేలుపిళ్ళై తిండీ బట్టా కూడా సరిగ్గా చూడదని వదంతి. అతనుగడించిందంతా నగలకీ, బట్టలకీ, పుట్టింటి వాళ్ళకీ ఖర్చు పెట్టే దట. దీంట్లో ఎంత నిజంవుందో దేవుడికి ఎరుక! ఒక్కమాట మాత్రం నిజం. వేలుపిళ్ళై, పవనాళ్ ఎప్పుడూ కీచులాడుకొంటూ వుండేవారు. ఒకటి రెండుసార్లు పవనాళ్ మొగుడిమీద కోపగించి మూటా ముల్లే సర్దుకుని పుట్టింటికి పారిపోయింది. తిరిగి రెండు మూడు వారాల తరువాత వచ్చినప్పుడు వేలుపిళ్ళై ఏలుకోనని భీష్మించి కూచున్నాడు. అప్పుడు ఎస్టేటు కూలీలు పంచాయితీ ఏర్పాటుచేసి, పవనాళ్ని మందలించి ఇద్దరికీ రాజీ కుదిర్చారు.

పవనాళ్తో వేలుపిళ్ళై గుడివిషయం కదిపినప్పుడు ఆవిడ విరుచుకుపడింది.

"నా ఇల్లు గుల్ల చెయ్యడానికి చూస్తున్నావు" అంది! "నా పిల్లలు నాశనమైతే చూసి ఆనందించాలనుకొంటున్నావు" అని అరిచింది. అప్పటినుంచీ కొన్నాళ్ళు అతనికి వేళకి స్నానానికి నీళ్ళు పెట్టడం, భోజన సదుపాయం చూడడం మానేసింది. ఇంకొక విషయం ఏదైనా అయితే వేలుపిళ్ళై పట్టు విడిచేసేవాడు. ఇది దేవుడుతోపని. వినాయకుడి గుడి కట్టిద్దామనుకున్న తరువాత తిరుగు లేదు. తప్పు లెక్కలు చూపించీ, కొందరు ఖాతాదారులతో లోపాయికారీగా ఒడంబడికలు చేసుకునీ, తన అవసరాలు తగ్గించుకొనీ ఆదాచేసిన డబ్బుతో గుడి కట్టడం ప్రారంభం చేశాడు. చాలా కాలంవరకూ ఈ విషయం పవనాళ్ చెవిని పడనియ్యలేదు. చివరకి ఆవిడకి తెలిసినప్పుడు ప్రళయం బద్దలయింది. ఒక వారం రోజులు వేలుపిళ్ళై టీ 'క్లబ్బు' తో ఆకలి దప్పికలు తీర్చుకున్నాడు. ఆనాటినుంచీ వేలుపిళ్ళై చేతిలో డబ్బు లాగడం మానేసింది. అప్పటికి గుడి ఉపరిభాగం తయారై వుంది. నిజానికి దాన్ని గుడి అనడానికి వీల్లేదు అసలు. వేలుపిళ్ళై సంకల్పంకూడా వినాయకుడి విగ్రహాన్ని ప్రతిష్ఠించి, దాన్ని ఎండా వానల నుంచి కాపాడేందుకు చిన్న గోపురం కడదామని. అందుకు అనుగుణంగా ముందుగోపురం లేచింది. మధురై నుంచి నలుగురు శిల్పుల్ని పిలిపించి పని పూర్తి చేయించాడు వేలుపిళ్ళై. చిన్నకొండమీద వంద అడుగులు చదును చేసి ఆరడుగుల చదరంలో గోపురాన్ని లేవదీశారు. మూడడుగుల ఎత్తున అరుగు; దానిమీద నాలుగు రాతి స్తంభాలు; ఆ స్తంభాలమీద చిన్న గోపురం. గోపురం మీద రంగురంగుల విగ్రహాలు; శివుడు, వినాయకుడు, నంది, మూషికం, ఏనుగులు. ఆ విగ్రహాలకింద పెద్ద అక్షరాలతో "వేలుపిళ్ళై ధర్మం" అని చెక్కడం. దానిపక్కన దానంచేసిన

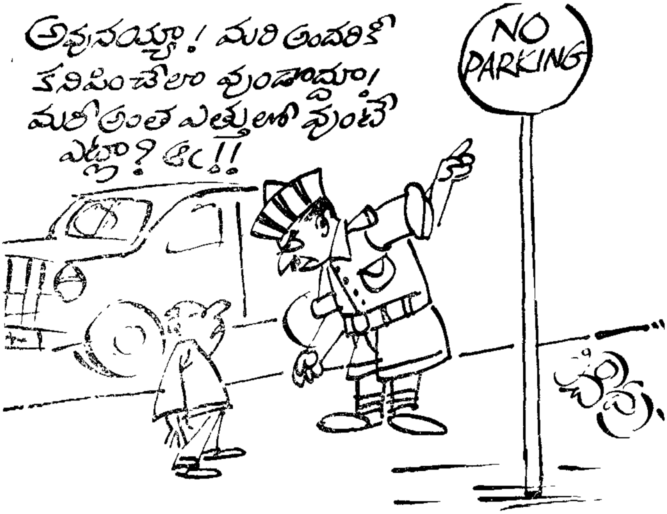

సంవత్సరం. తేదీ. రోజూ నాలుగయిదు సార్లు వెళ్ళి తనపేరు చూసుకుని మురిసి పోయేవాడు వేలుపిళ్ళై. ఇంతవరకూ వచ్చినతరువాత విగ్రహం ప్రతిష్ఠించ డానికి డబ్బు లేకపోవడం అతన్ని క్రుంగదీసింది.

విగ్రహం ప్రతిష్ఠించడం అంటే మాటలతో పనికాదు అన్నారు అతను సంప్రదించిన బ్రాహ్మణులు. వినాయకుని ప్రతిష్ఠ శాంతి కోరుతుంది. నాలుగయిదు వేల రూపాయలైనా కావాలి. తనదగ్గిర పట్టుమని పది రూపాయలైనా లేవు. విచారంతో కృశించిపోతున్న వేలుపిళ్ళైకి ఎవరో ఒక ఉపాయం చెప్పారు. ఒక సారి ప్రతిష్ఠించిన విగ్రహాన్ని దొంగి లించి తీసుకువచ్చినట్టయితే శాంతి అవసరంలేదు. అందరి మంచికోసం చేసిన పని దొంగతనంలోకి లెక్కకి రాదు. పైగా, గర్భగుడిలో విగ్రహాన్ని దొంగిలించ డంలేదు. ఏ పెద్ద శివాలయంలోనో బయట నిరాదరణగా పడివున్న విగ్రహాన్నే ఏరు కుంటున్నాడు. గుండె దిట్టపరుచుకుని కొన్నత్తూరు శివాలయం ఆవరణలో వినాయక విగ్రహాన్ని తీసుకురావడానికి నిశ్చయం చేసుకున్నాడు. దానికి మాత్రం తక్కువ అవుతుందా? ముగ్గురు నలుగురు తోడులేకుండా రాత్రిపూట విగ్రహం సంగ్రహించడం వీలయే పనికాదు శాంతి అక్కర్లేకపోయినా సాధారణంగా, శాస్త్రోక్తంగా ప్రతిష్ఠించడానికీ, బీదా సాదాకి అన్నదానం చెయ్యడానికీ వెయ్యో పది హేనువందలకి తక్కువగాదు. తల ఆలో

చనలతో బద్దలు చేసుకున్నాడు వేలుపిళ్ళై. తనకున్న ఆస్తిఅంతా పెళ్ళాం మెళ్ళో వుంది. నగలు తాకట్టుపెట్టి ఈ సమయంలో ఆదుకుంటే నెమ్మదిగా విడదీసుకోవచ్చు. పవనాళ్ ఒప్పుకుంటుందనే ఆశ లేదు. శుభకార్యంకోసం చిన్న అబద్ధం ఆడడంలో తప్పులేదని సమాధానపడ్డాడు వేలుపిళ్ళై. మంచి పొలం అమ్మకానికి వుందనీ, కొనడానికి అప్పుగా రెండువేలు అవసరంగా కావాలనీ పవనాళ్ తండ్రి రాసినట్టు జాబురాసి పోస్టుచేశాడు. మర్నాడు పవనాళ్ ఉత్తరం చదివి విని పించుకున్నప్పుడు, అప్పు దగ్గిర ఆపి కోపం అభినయించాడు ఆనాడూ మర్నాడూ పవనాళ్ ఆతనికి తియ్యటి మాటలు చెప్పింది. అతను స్నానం చేసినప్పుడు వీపు రుద్దింది. తమలపాకులకి సున్నం రాసి ఈనెలు తీసి ఇచ్చింది. ఎన్నోవిధాలుగా అతన్ని సుముఖుణ్ణి చేసుకోడానికి ప్రయత్నించింది. బెట్టుచేసి చివరికి నగలు తాకట్టు పెట్టడానికి సమ్మతించాడు వేలుపిళ్ళై.

నగలు చేతబట్టుకుని ముగ్గురు నమ్మిన స్నేహితులతో వేలుపిళ్ళై కొన్నత్తూరు ప్రయాణం అయ్యాడు. దారిలో పొల్లాచీలోని మార్వాడీ దగ్గిర నగలు తాకట్టు పెట్టి, డబ్బు అడ్డపంచె జారిపోకుండా పెట్టుకున్న వెడల్పాటి తోలుబెల్టుకి వున్న రహస్యపు అరలో దాచుకున్నాడు. మళ్ళీ నలుగురూ ప్రయాణం సాగించారు. కొన్నత్తూరు చేరుకునేసరికి రాత్రి పదకొండు గంట లయింది. సరాసరి శివాలయానికి పోయి వినాయకుని విగ్రహాన్ని పెకలించి భద్రపరుచుకుని బయటపడ్డారు. అంతా సవ్యంగా జరిగిపోయిందని నలుగురూ సంతోషంగా కబుర్లాడుకుంటున్న సమయానికి తమ పక్కనుంచి ఎవరో దూసుకు పోయారు. వెనక కొంచెం దూరంలో కొందరు ''దొంగ, దొంగ, పట్టుకోండి'' అని అరుస్తూ తరుముతున్నారు. వేలుపిళ్ళైకీ, స్నేహితులకీ పరిస్థితి అర్థమైంది. తాముకూడా పలాయనం చిత్తగించడం ఉత్తమం అనిపించింది. స్నేహితులు ముగ్గురూ యౌవనంలో వున్నవాళ్ళు, బాగా పరిగెత్తగలిగారు. వేలుపిళ్ళైకి యాభై దాటి దేహవార్ధ్యం సన్నగిల్లింది. దానికితోడు చేతిలో బరువైన వినాయకుడి విగ్రహం. కొన్నిగజాలు వెళ్ళేలోపలే అతనికి ఆయాసం వచ్చేసింది. పరుగు మానేసి ఇటూ అటూ పరికించి చూశాడు. వీధి మురికికాలవకి అవతలవైపున గాలికి ఎగిరిపోయేలా వున్న గుడిసె చూచాయగా కనిపించింది. ఏమయితే అయిందని దాంట్లో దూరాడు. గుడిసె లోపలికి పోలేదు. తరుముకువస్తున్న జనం గుడిసె దాటిపోయిన కొంతసేపటికి కాని అతను ఏమి చెయ్యడానికీ ధైర్యం చెయ్యలేదు. నెమ్మదిగా బీడీ అంటించి, అగ్గిపుల్ల వెలుగులో గుడిసెని పరిశీలించడానికి ఉపక్రమించాడు. ఏమీ అంతు పట్టకుండానే అగ్గి

పుల్ల ఆరిపోయింది. బీడీ ఎగపీల్చి ఆ కాంతిలో ఆకారాలు గుర్తుపట్టడానికి ప్రయత్నించాడు. కొంతసేపటికి విసుగు పుట్టి గుడిసెలో అటూ ఇటూ తిరగడం ప్రారంభించాడు. గుడిసె మూలనుంచి ఆడగొంతు అడిగింది.

"ఎవరు నువ్వు?"

ఆ గొంతులో తొందరకాని, భయం కాని లేవు. వేలుపిళ్ళైకి కొంత ధైర్యం వచ్చింది.

"ష్, మాట్లాడకు" అన్నాడు.

ఈసారి అగ్గిపుల్ల వెలిగించి "దీపం ఎక్కడ?" అని అడిగాడు.

"దీపం లేదు" అంది గొంతు.

వెలిగించిన అగ్గిపుల్ల, ఆమె మొహం దగ్గిరవుంచి అడిగాడు.

"నువ్వొక్కదానివేనా వుండేది?"

"అవును."

అగ్గిపుల్ల ఆరిపోయింది. వేలుపిళ్ళై ఇంకొకటి వెలిగించలేదు. చీకట్లో తన కథ చెప్పేడు. రాత్రికి ఒకమూల పడుకోనిస్తే మర్నాడు వెళ్ళిపోతానన్నాడు.

"ఒకమూల పడుకొని వుండడు. వెచ్చగా, సెందామరై కౌగిట్లో బిగదీసుకుని గడిపివుంటాడు. ముసలాడు సరిగ్గా చెప్పడు."

గోపాల చెట్టియార్‌కి ఇంత విచార సమయంలోకూడా నవ్వొచ్చింది. తన చుట్టుపక్కల అంతా వేలుపిళ్ళై గురించీ, సెందామరై గురించీ ఏవేవో మాట్లాడుతున్నారు. అతనుమాత్రం ఏమీ వినడం లేదు. మళ్ళీ అతని ఆలోచనలు వేలుపిళ్ళై ఎన్నోసార్లు తనకి చెప్పిన స్వీయ కథ మీదికి మళ్ళాయి.

సెందామరైని తీసుకువచ్చి ఇంట్లో పెట్టుకునే ధైర్యం లేకపోయింది వేలుపిళ్ళైకి. పొల్లాచీలో చిన్నయిల్లు కుదిర్చి వుంచాడు. రెండురోజులకీ, మూడురోజులకీ ఏదో సాకుమీద పొల్లాచీ వెళ్తూ వుండేవాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు కొండ కిందకు పోతున్న ఏ లారీడ్రైవరు చేతిలోనో రూపాయో అర్ధో పెట్టి రెండో కంటికి తెలియకుండా పోయివచ్చేవాడు. ఇది క్షేమంకాదని అతనికి తెలుసును. కాని దానిగురించి ఆలోచించి బుర్ర పాడుచేసుకోలేదు. జరిగినన్నాళ్ళయినా సుఖం అనుభవించాలి గదా!

వేలుపిళ్ళై మోసంచేసి నగలు చేజిక్కించుకున్నాడని తెలుసుకోడానికి పవనాళ్‌కి ఆట్టేకాలం పట్టలేదు. ఈసారి అతనికి వంటచెయ్యడం మానెయ్యడమే కాకుండా ఏడుపులూ, పెడబొబ్బలూ మొదలుపెట్టింది. దారినపోయేవా రందరితోనూ ఫిర్యాదు చేసింది. చుట్టుపక్కల వాళ్ళు చూడకుండా మొగుణ్ణి అడపా తడపా చీపురుతో మొత్తింది. ఇది జరిగిన రోజునే వేలుపిళ్ళై పరారి అయిపోయేడన్నారు. నిజానికి అతను సెందామరైతో పొల్లాచీలో కులుకుతూ కూచున్నాడు. వారంరోజుల తరువాత తిరిగి ఎస్టేటుకి

వచ్చినప్పుడు పవనాళ్ ఇంట్లోలేదు. అంగడిలో మిగిలిన కాస్తా కూస్తా మూటగట్టుకుని పుట్టింటికి పోయింది. వేలుపిళ్ళైకి నెత్తినుంచి పెద్ద బరువు దింపినట్టయింది. ''ఈ ముండ తిరిగిరాకపోతే బాగుణ్ను'' అనుకున్నాడు. ఆ తలపులో సౌఖ్యాన్ని అనుభవించకుండానే దుర్భాణం పరిస్థితి అతని కళ్ళముందు నిలిచింది. అమ్మడానికి కొట్లో ఒక్క సామానులేదు. పందిరి పట్టిమంచం మినహాయించి ఇంట్లో ఒక్క వస్తువులేదు

''ఆ శుక్రవారం నేను తటస్థపడక పోతే ఏం చేసేవాడో'' అనిపించింది గోపాల చెట్టియార్‌కి ఇప్పుడు. పైన మబ్బులు క్రమ్ముకువస్తున్నాయి. ఉండుండి చిన్న తుంపరకూడా పడుతున్నట్టుంది. చెట్టియార్ నడకవేగం హెచ్చించాడు

''గుడి ఇంకా ఎంతదూరం?'' అన్నాడు.

''ఇదో ఒచ్చేసేం. ఆ మలుపు తప్పితే అగుపిస్తది' అన్నాడు కొండాయి.

చెట్టియార్ తిరిగి వేలుపిళ్ళైగురించి ఆలోచించడం మొదలుపెట్టాడు.

ఆ శుక్రవారం తను బాకీలు వసూలు చేసుకోడానికి వాల్‌పాకై వెళ్ళుతున్నాడు. లారీ రేడియేటర్‌లో నీళ్లు మరుగుతున్నట్టనిపించి, మారుద్దామని దారిలో ప్రోస్పెక్ట్ టీ ఎస్టేటు బజారులో ఆగాడు. అదే తను వేలుపిళ్ళైని మొదటిసారి కలవడం. వేలుపిళ్ళై, తనూ బీడీలు వెలిగించి కొండరోడ్డుపక్కన తూముమీదకూర్చుని పాత స్నేహితుల్లాగ గంటల తరబడి కబుర్లాడుకోడం చెట్టియార్‌కి బాగా జ్ఞాపకం వుంచి. తన కథంతా చెప్పాడు వేలుపిళ్ళై. చెట్టియార్‌కి జాలిపుట్టింది. వేలుపిళ్ళైమీద అభిమానం కలిగింది. నమ్మకం కుదిరింది.

''మంచి ముండాకొడుకు'' అనుకున్నాడు చెట్టియార్. బట్టతలమీదపడ్డ వర్షపు చినుకుని ఎడంచేత్తో తుడుచుకుంటూ.

''పిళ్ళైకి సామాను అప్పిచ్చి వ్యాపారం నిలబెట్టడంతో స్నేహం మొదలయినా, సెందామరై వల్లేకదా ఇన్నిసార్లు నేను కొండమీద కొచ్చేదీ.''

పాతజ్ఞాపకాలు ఇంకా అతన్ని వెంటాడాయి.

సెందామరై కలవకముందు చెట్టియార్ అప్పుడప్పుడూ బాకీలు వసూలు చేసుకోడానికి కొండమీదికి వచ్చినప్పుడు పిళ్ళై ఇంట్లో భోజనంచేసి పోతూండేవాడే కాని, ఇప్పటిలాగ ప్రతివారం సామాన్లతో తనూ ప్రత్యక్షమయ్యేవాడు కాదు.

''దిట్టమైనముండ, అందర్నీ మంచి చేసుకుంది.'

సెందామరై గురించి ఆలోచించకుండా వుండలేకపోయాడు చెట్టియార్.

సెందామరై దుకాణంమీద నవ్వు లొలకబోస్తూ కూర్చోవడం, చిన్నా పెద్దా వేళాకోళాలాడుతూ గంటల తరబడి

కొట్టుచుట్టూ మూగి వుండడం, ముసలి తొక్కులు సహితం సెందామరై చేతి వేళ్ళని తాకుతూ బీడీలు అంది పుచ్చు కోడానికి అక్కర్లేకపోయినా కొను క్కోడం అంతా అతని కళ్ళకు కట్టినట్ట యింది.

''నిజంగా దీని తెలివితేటలవల్ల నెగ్గు కొచ్చింది కాని పవనాళ్ అలా విరుచుకు పడినందుకు ఇంకొకతె తట్టుకోగలదా?'' అనుకున్నాడు.

సామానుతో పుట్టింటికి పోయిం తరు వాత పవనాళ్ యథాప్రకారం రెండు వారాలకో, మూడు వారాలకో తిరిగి వేలు పిళ్ళై దగ్గిరికి వచ్చెయ్యలేదు. రెండు మూడు నెలలకి కూడా రాలేదు ధైర్యం చేసి వేలుపిళ్ళై సెందామరైని ఎస్టేటుకి తీసుకొచ్చాడు. ఈ విషయం విన్న పవనాళ్ ఒకనాడు తండ్రిని వెంటబెట్టు కొని దెబ్బలాటకి దిగింది. వేలుపిళ్ళై గుండె జారిపోయింది. సెందామరై పంచాయతీ ఏర్పాటు చేయించమంది చెప్పకుండా చెయ్యకుండా పారిపోయిన పవనాళ్‌ని వేలుపిళ్ళై ఏలుకోవలసిన అవ సరం లేదని పంచాయతీ తీర్పు చెప్పింది. విడాకుల సందర్భంలో ఆనవాలు ప్రకారం ఇరవై అయిదు రూపాయలు పరిహారం కూడా వేలుపిళ్ళై మొదటి భార్యకి ఇవ్వ నక్కర్లేదని చెప్పింది. పవనాళ్ పుట్టింటికి పారిపోయినప్పుడు తీసుకుపోయిన సామా నులే విడాకుల పరిహారానికి చెల్లుబెట్టింది.

''సెందామరై ముండ చెప్పించిన తీర్పు కాటికికాళ్ళు చాచుకున్నా కూర్చున్న ముస లాళ్ళకూడా అది ఆడించి ఆట, పాడింది పాట'' అనుకున్నాడు చెట్టియార్.

''అయినా పవనాళ్ గయ్యాళిముండ. దాని కవ్వాలసిందే.''

చెట్టియార్ సెందామరైకి పక్షపాతం చూపించకుండా వుండలేక పోయాడు. బిగువైన రవికలోనుంచి పొంచిచూసే సెందామరై చనుకట్టూ, అప్యాయత ఒలకబోసే పెదిమల సొంపూ, మంచి చెడ్డలు ఆలోచించనివ్వని వెచ్చని కౌగి లింతా, మగతనాన్ని కలతపెట్టే పొంగు యౌవనం అతనికి జ్ఞాపకం వచ్చాయి. ఈ సమయంలో ఇటువంటి ఆలోచనలు రావడం అతనికి సిగ్గువేసింది.

''అడిగో ఏలుపిల్లై'' అన్నాడు కోళంద వేలు, దూరంగా కనిపిస్తున్న వినాయకుడి గుడి మెట్లుమీద అనుకుని కూచున్న వేలుపిళ్ళైని చూపిస్తూ.

మాసిపోయిన గుడ్డలూ, చింకితలా, దట్టంగా పెరిగిన గెడ్డం, చిక్కిపోయిన శరీరం వేలుపిళ్ళై ఆకారం చెట్టియార్‌ని భయపెట్టింది. సెందామరై పోవడం వేలుపిళ్ళైని ఇంత కదిలించివేస్తుందని అతను ఊహించనైనాలేదు. సెందామరై మీద కోపం వచ్చింది.

''కృతఘ్నురాలు'' అనుకున్నాడు.

''పిచ్చెత్తాలచింది యీడికి'' ఆశీ ర్వాదం వేలుపిళ్ళైని చూస్తూ అన్నాడు.

"పిచ్చేమరి, నిచ్చేపంలాటి పవనాళ్ని తగిలేశాడు. ఈ ముండకోసం రేత్తిరీ పగలూ ఒకే ఏడుత్తున్నాడు. సొద్దెం" అన్నాడు కొళందవేలు.

"ఎర్రిమాలోకం. ఊరంతా గోలెడ తన్నా దాని యిసయం ఈడికాడికి రానేదు" అన్నాడు ఎన్నాసిముత్తు.

కొండాయి, ఎన్నాసిముత్తు చెయ్యి రహస్యంగా నొక్కి, "ముందూ వెనకా చూసుకోనక్కర్లేమా" అన్నట్టు గోపాల చెట్టియార్ వున్నాడని కళ్ళతో సంజ్ఞ చేశాడు. చెట్టియార్ ఇది కనిపెట్టాడు.

"అయినా అది ఒచ్చినాకనేకాదూ ఏలుపిల్లే ఒక్క ఎలుగు ఎలిగేదూ! ఆణ్ణి కూడా బాగా సూస్కునేది" ఎన్నాసి ముత్తు చెట్టియార్కి వినబడేలా.

"నిజంగా వేలుని దద్దమ్మనిచేసి ఆడించిందీ ముండ" అనుకున్నాడు చెట్టియార్.

చుట్టుపక్కల ఆవేశంలో అతను మునిగిపోయాడు.

"ఈదొంగముండచచ్చిపోయినందుకు అమాయకుడు ఇల్లూ, ఒళ్ళూ గుల్లచేసు కుంటుంటే చూస్తూ ఊరుకోలేను. దాని సంగతి బయట పెట్టేస్తాను" అను కున్నాడు.

"మీరందరూ ఇంటికి పొండి, వేలుని నేను తీసుకొస్తాను" అన్నాడు తక్కిన వాళ్ళవైపు తిరిగి.

చెట్టియార్ని చూసి భోరున ఏడ్చేడు వేలుపిళ్ళై.

"పెద్దవాడివి నువ్వే ధైర్యంగా వుండకపోతే ఎలాగ" గుండెలమీద ఒరిగిన వేలు ముసలివెంట్రుకలు నిమురుతూ చెట్టియార్ అన్నాడు.

"అది లేకుండా నేను బతికేం లాభం!" ఏడ్చాడు వేలుపిళ్ళై.

"ఛా, ధైర్యంగా వుండాలి" అన్నాడు చెట్టియార్.

"దేవుడు నన్ను కూడా తీసుపోతే బాగుణ్ణు. ఒక్కణ్ణీచేసి పోయాడు."

"అసదాని గురించి ఇంత బేలవై పో కూడదు పిళ్ళై" అన్నాడు చెట్టియార్.

"అది అందరిలాటి ఆడదికాదు."

ముక్కు చీదుకున్నాడు వేలుపిళ్ళై.

"వేలూ...." అన్నాడు చెట్టియార్.

అతనిగొంతు ధ్వని మారింది. గంభీరంగా అన్నాడు. వేలు ఏడుపు మానేసి ఆశ్చర్యంగా చూశాడు.

"నువ్వు ఉట్టి అమాయకుడివి. సెందామరై గురించి ఇంత బాధపడవలసిన అవసరంలేదు. తన గుణం తెలిస్తే...."

"చెట్టీ? నువ్వు కూడా ఇలా మాట్లాడుతున్నావా?" వేలుపిళ్ళై అడ్డు తగిలాడు. "కూలీ వెధవల మాటలు నమ్ముతున్నావా?"

"కాదు పిళ్ళై, నిజం సెందామరై."

"పోయిన నాలుగయిదు రోజుల్నుంచీ ఈ వెధవలంతా నాకు చెప్పొచ్చిందిదే. నీకు కూడా బోధించేరన్నమాట. దొంగ

వెధవలు, నీతిలేని వెధవలు.''

వేలుపిళ్ళై తుపుక్కున ఉమ్మిఅన్నాడు.

''అది బతికుండగా ఒక్క వెధవకీ నోరెత్తడానికి గుండెల్లేక పోయాయి. ఇప్పుడు వాగుతున్నారు. చూడలేని వెధవలు.''

''పిళ్ళై ...'' ఏదో అనబోయి ఊరుకున్నాడు చెట్టియార్.

''నీకేం నూరిపోసేరో నాకు తెలుసును. సెందామరై నాకళ్ళుకప్పి నలుగురితోటీ పోయేదట. నువ్వు నమ్ముతావా చెట్టీ?'' దీనంగా అడిగాడు వేలుపిళ్ళై.

''నమ్మను.''

తన జవాబు తన్నే ఆశ్చర్యపరిచింది.

''దాన్ని ఆడిపోసుకున్న వాళ్ళనోరు పడిపోతుంది'' అన్నాడుపిళ్ళై.

చెట్టియార్ ఆలోచనలోపడి మౌనంగా కూర్చున్నాడు. కొంతసేపు ఊరుకుని వేలుపిళ్ళై అన్నాడు.

''అది నా ఇంట్లో అడుగు పెట్టేకనే కదూ చెట్టీ, నా దశ తిరిగింది. అంతకు ముందు నేనే సుఖం ఎరుగుదును?''

''నిజమే'' అన్నాడు చెట్టియార్.

వేలుపిళ్ళై పవనాశ్‌తో నరకయాతన పడ్డాడు. ప్రయోజకుడయి ఇంత సంపాదిస్తూ నాలుగూ అనుభవించ లేక పోయాడు. సెందామరై అతని సంసారాన్ని చక్కదిద్ది ఒక దారికి తెచ్చింది. దుకాణంమీద కూర్చుని వ్యాపారం వృద్ధి చేసింది. అందర్నీ మంచి చేసుకుని అతనికి నలుగురిలో ఒక స్థానం సంపాదించి పెట్టింది. అతని అవసరాలన్నీ తీర్చింది. సెందామరై పోయినందుకు వేలుపిళ్ళై పడుతున్న వేదన చెట్టియార్‌కి ఇప్పుడు అర్థమైంది.

''పోనీ అది అటువంటిదే అనుకో, దాని జోలి వీళ్ళకెందుకూ? ''మళ్ళీ అందుకున్నాడు పిళ్ళై. ''నాలాటి ముసలాడికి వయసులో వున్నది దొరికిందని వీళ్ళ కడుపుమంట.''

నిజంగా వేలుపిళ్ళై పైకి కనిపించేటంత అమాయకుడా అన్న అనుమానం కలిగింది చెట్టియార్‌కి. సెందామరై గురించి తను చెప్పదలచుకున్నది అతనికి తెలియదా? తెలియజెప్పడానికి అందరికీ ఎందుకు ఇంత ఆరాటం? దానివల్ల వేలుపిళ్ళైకి కలిగే లాభం ఏమిటి? ఇప్పుడు నిజం తెలుసుకోడంవల్ల అతను సెందామరైతో అనుభవించిన శాంతి, భోగాలు కాకపోతాయా? పాపం, సెందామరై మాత్రం ఏంచేస్తుంది? యాభై అయిదేళ్ళ ముసలాడితో కాపురంచేసి సుఖపెట్టింది. వేలుపిళ్ళై కృతజ్ఞులై వుండాలి. అంతకి మించి సెందామరై గురించి గోపాల చెట్టియార్ ఆలోచించ తలుచుకోలేదు.

''పిళ్ళై, ఆకలేస్తూంది. ఇంటికి పోదాం పద'' అన్నాడు. వేలుపిళ్ళై లేచి నుంచున్నాడు. ఇద్దరూ బజారువైపు నడక సాగించారు.